

МІСЦЕ І РОЛЬ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Постановка проблеми. Україна географічно перебуваючи на території Європи бере участь у багатьох її організаціях, цілями яких є вивчення історії конфліктів і катастроф, економічних проблем та зокрема (війни, голодомори, масові репресії) викликають все більший інтерес у дослідників саме у зв'язку з роллю пам'яті в історичному конструюванні міжнародних організацій.

У розвитку світової економіки останніх років домінують процеси міжнародної економічної інтеграції. Вони визначають напрями та пріоритети сучасного розвитку інтернаціоналізаційних процесів господарської життєдіяльності, формуючи середовище глобальної конкуренції, впливаючи на стратегічні інтереси всіх країн та регіонів світу. Економічна інтеграція – процес економічної взаємодії країн, який призводить до зближення господарських механізмів, процес, який приймає форму міждержавних угод і регулюється міждержавними органами. Значний розвиток інтеграції проковує і паралельні процеси дезинтеграції.

Також це дослідження є досить актуальним для України, інтеграційні тенденції якої досить цікаво розглядати в контексті східної Європи загалом. Із розпадом СРСР усі його колишні європейські союзники, а також нові незалежні держави розміщені в Центральній і Східній Європі, проголосили відданість європейським цінностям та з більшою або меншою швидкістю вирушили шляхом їх реалізації, Україна направилася тим самим шляхом, хоча вибір цього напрямку давався їй дуже важко, і мав суперечливі наслідки. Україна зробила важливі кроки до інтеграції в Східній Європі, ставши лідером пострадянської інтеграційної інституції ГУАМ, та взявши участь в заснуванні СНД. Також Україною, за роки незалежності були зроблені значні кроки до вступу в ЄС, чому сприяв досвід країн Центральної та Східної Європи, які приєдналися до Союзу вже після розпаду СРСР. Вони отримали доступ до найбільшого світового ринку, і отримали нові стимули до розвитку.

Мета. Проаналізувати ефективність участі України в міжнародних організаціях .

Для досягнення мети ми ставимо наступні **завдання:**

Показати та проаналізувати широке коло організацій в яких бере участь Україна.

вказати роль яку відіграють ці організації у розвитку держави.

дослідити основні напрями дії на Україну міжнародними організаціями.

Виклад матеріалу. Безпосередня і активна участь України в сучасних інтеграційних процесах об'єктивно зумовлена перевагами міжнародного поділу праці, а також необхідністю подолання ігучної відокремленості України від світового господарства внаслідок одностороннього розвитку в рамках СРСР та РЕВ.

На сьогоднішній день в Україні існує стратегія зовнішньоекономічної діяльності спрямована на розвиток в Україні торгівлі, участі України в міжнародному поділі праці, та обміні знаннями, досвідом та технологіями. Тому, з початком незалежного існування, в Україні було взято курс на активну участь в інтеграційних процесах Європи.

Але, для того щоб інтеграція в Україні була ефективною, наша держава потребує певних політико-правових, соціально-культурних, економічних та інфраструктурних передумов.

Серед основних політико-правових передумов інтеграції України можна назвати такі: політичне визначення України, забезпечення територіальної цілісності та створення адекватної системи національної безпеки, безумовне виконання міжнародних зобов'язань, особливо в сфері прав людини, запровадження прийнятної форми громадянства, перегляд існуючої практики політичних зв'язків з державами колишнього СРСР, пряма участь в у регіональних і глобальних політичних процесах, формування відповідного законодавства і вироблення ефективних механізмів та інструментів його виконання.

Особливо важливими в цьому контексті є економічні передумови інтеграції. Вони формуються на основі економічного та інституційного забезпечення суверенітету, оцінці економічного потенціалу і напрямів структурної перебудови, розробленню та реалізації обґрунтованої програми переходу до ринкових відносин з пріоритетом роздержавлення і приватизації, соціального захисту населення, оцінці експортного потенціалу, виробленню експортно-імпоротної стратегії та адекватного механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності та багатьох інших економічних аспектів.

На сьогодні ефективна інтеграція України до світового економічного простору є нагальним завданням розбудови державності та економіки, але для того, щоб цей процес дійсно приніс очікувані результати, необхідно усвідомити деякі особливості інтеграції України.

Говорячи про інтеграційний досвід України, перше на що варто звернути увагу – європейський вибір України, який був зумовлений усвідомленням можливості інтеграції як фактора створення державної незалежності, безпеки, політичної стабільності і багатьох інших елементів політичного, економічного і соціального добробуту, з якими часто асоціюють ЄС.[23, с.9]

Пояснити зацікавленість в орієнтації України на членство в ЄС можна тим що, серед прихильників такого напрямку зовнішньої політики поширилась думка про те, що вступ України в Європейський союз дасть можливість насамперед підвищити політичний авторитет держави на міжнародній арені і перебувати в центрі подій світової політики.[3, с.25]

В цьому контексті доцільно детальніше розглянути історію двосторонніх стосунків Україна – ЄС, початок яких часто асоціюють з Декларацією Європейської Спільноти щодо України від 1991 року, в якій було відзначено демократичний характер Всеукраїнського Референдуму та було визнано суверенітет та незалежність нашої держави.

На законодавчому рівні позиція України щодо ЄС вперше була сформульована в «Основних напрямках зовнішньої політики України», схвалених постановою Верховної Ради України 2 липня 1993 року. Цікаво що на момент розробки документа в Україні серйозно не розглядалася можливість інтеграції до ЄС, що підтверджує положення документа про те,

що «членство в Європейських Спільнотах є не пріоритетною, а перспективною метою української зовнішньої політики». Такий стан справ під час зародження української незалежності часто пов'язують з тим, що ще до розпаду СРСР Україна виступила однією з засновниць Співдружності Незалежних Держав. Саме цей факт відштовхнув, і можливо навіть насторожив багатьох європейців, Європа більше не хотіла повзувати себе з Україною, яка ще не повністю відмовилась від свого радянського минулого. тим паче, що на той момент передбачалося, що СНД може стати політичним правонаступником Радянського Союзу.

В цьому випадку в Європі було прийнято рішення укласти угоди на двох рівнях. Так з Країнами центрально-східної Європи укладалися Європейські угоди про асоціацію, а державам СНД було запропоновано укласти Угоди про партнерство і співробітництво, які встановлювали межі взаємовідносин є Європою на найближчі 10 років з можливістю подальшого пролонгації.

Серед країн СНД Україна стала першою, що уклала Угоду про партнерство і співробітництво з Європейським Союзом (УПС), де було визначено правовий механізм взаємодії між двома сторонами. Ця угода була підписана 14 червня 1994 року у Люксембурзі та ратифікована Верховною Радою України 14 червня 1994 року. Чинності ж вона набрала з 1 березня 1998 року, після ратифікації УПС всіма членами ЄС. Цей документ став базовим для розширення політичного діалогу та економічного співробітництва України та ЄС, відкриваючи нові можливості для поступового наближення України до ЄС.[1, с.27]

Висновок. Отже, як нам вдалося визначити раніше, про вступ України в ЄС найближчим часом мова не йде. На даний момент найбільш перспективним проектом в рамках Україна-ЄС можна вважати Транскордонне співробітництво, яке є частиною Європейської політики сусідства. Запровадження Європейського інструменту сусідства та партнерства (ЄІСП) значно збільшило обсяг транскордонного співробітництва як кількісно, так і якісно. У рамках програм транскордонного співробітництва фінансуються спільні програми, що виконуються сусідніми країнами. Головна мета таких програм полягає в підтримці сталого розвитку по обидва боки зовнішніх кордонів ЄС, у допомозі задля зменшення різниці у стандартах життя, у розв'язанні існуючих проблем та наданні додаткових можливостей, пов'язаних із розширенням ЄС і близькістю регіонів через їх наземні й морські кордони.

Існування цих проектів та виникнення нових є доказом що по лінії співпраці Україна – ЄС, не дивлячись на кризову ситуацію, в якій опинилися обидва партнери, ще далеко не все втрачено. Звісно не доводиться говорити про вступ України ЄС, зону євро найближчим часом, але Україна має всі можливості до того щоб дійсно зацікавити ЄС в собі. І як вже було продемонстровано раніше, запорукою цього може стати по-перше ефективна та зрівноважена політика українського керівництва, і по-друге, більш менш стабільна економічна ситуація в Україні, хоча як ми вже дослідили відхилення основних українських показників від прийнятих ЄС стандартів є не стільки критичним, як прийнято вважати.

Список використаних джерел

1. Гнатюк М.М. Відносини з ЄС та процес європейської інтеграції України/ Актуальні проблеми міжнародних відносин/ Випуск 93 (Частина II)/2010, - 112с.
2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. – 250 с.
3. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
4. Гурик, М. І. Дискурс свободи в політичній та духовній спадщині Ярослава Стецька [Електронний ресурс] / М. І. Гурик, М. Л. Шумка // Грані : наук.-теорет. і громад.-політ. альманах. – Дніпропетровськ, 2013. – Вип. 9 (101). – С. 40-56.
5. Чугаєв О.А. Валютна інтеграція в Європейському союзі/ Київ/2017,- 48 с.
6. Сервер офіційних публікацій ЄС [Електронний ресурс]/ http://europa.eu.int/information_society/index_en.htm
7. Митний союз з Росією унеможливить створення зони вільної торгівлі з Європою [Електронний ресурс]/ www.pravda.com.ua/news/2011/04/8/6090101/
8. Політологія [Текст]: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, М. Гурик [та ін.]; за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. – с. 320.
9. Угода про Асоціацію із ЄС. [Електронний ресурс]/ <https://www.kmu.gov.ua/ua/divalnist/vevropejska-integracija/ugoda-pro-asociacv>